

Zápis z konání Plenární schůze Kosmologické sekce ČAS

Termín a čas konání: středa 26. února 2025 od 17.30 hodin
Místo konání: Modrá posluchárna, Matematický ústav AV ČR, v.v.i.
Žitná 609/25, 115 69 Praha 1 - Nové Město

1. Zahájení, přivítání hostů.

V 17.30 všechny uvítal předseda KS ČAS Ing. Vladimír Novotný a konstatoval, že vzhledem k nízkému počtu přítomných byl začátek posunut v souladu se Stanovami o 30 minut.

Schůze byla svolána na žádost VV ČAS.

Hosté z VV ČAS: RNDr. Soňa Ehlerová, Ph.D., a Bc. Petr Sobotka

2. Schválení programu, určení zapisovatele a ověřovatelů zápisu

Zapisovatel schůze: Alena Van de Vin

Ověřovatel zápisu: Ing. Pavel Ouběch schváleno

3. Volba komisí:

Mandátová komise: Ing. Eliška Anna Kubičková

Volební komise: prof. RNDr. Michal Křížek, DrSc., Ing. Marie Novotná

Návrhová komise: Mgr. Jan Dvořák, Mgr. Josef Gosza

Komise schváleny.

Program schůze schválen jednomyslně.

4. Vystoupení hostů:

Jako první vystoupila RNDr. Soňa Ehlerová, Ph.D.. Zmínila založení Kosmologické sekce ČAS v 90. letech. Dále uvedla, že VV ČAS obdržel několik stížností na činnost Kosmologické sekce ČAS, s tím, že KS ČAS ničí dobré jméno ČAS. Na dotaz, kdo si stěžoval, nemohla odpovědět z důvodu ochrany oznamovatelů. Sdělila pouze, že se jednalo o 2 - 3 e-maily. Výkonný výbor vyzval Český národní komitét astronomický (ČNKA) o sdělení stanoviska. Z tohoto plyne kritika, že činnost KS ČAS je v rozporu se Stanovami ČAS, neboť nerespektuje obecně přijímané zásady a metody vědecké práce, nepropaguje praxí ověřené výsledky vědy a hrubě tak poškozují dobré jméno ČAS i Akademie věd ČR. VV ČAS však vzal v úvahu i fakt, že KS pravidelně pořádá řadu kvalitních přednášek i z jiných oborů než je kosmologie a relativita. Případné zrušení KS proto považuje za krajní řešení. Vyzývá KS, aby v rámci udržení svých pozitivních aktivit modifikovala název sekce, neboť současný název neodpovídá širokému zaměření sekce a je svým způsobem zavádějící.

5. + 6. Vystoupení předsedy a diskuse

Následně proběhla diskuse, kde mimo jiné zaznělo:

prof. RNDr. Michal Křížek, DrSc., zdůraznil, že činnost KS nespočívá jen v organizování veřejných přednášek, ale od roku 2016 KS pravidelně organizuje každé dva roky mezinárodní konference Cosmology On Small Scales a vydává z nich sborníky přednášek. Členové KS publikují své výsledky v mezinárodních časopisech pro kosmologii a astrofyziku. Věnuje se též popularizaci kosmologie a její historii.

Několik diskutujících členů KS ČAS považuje rozhodnutí VV ČAS za omezení svobody slova a porušení autorského zákona.

Zaznělo rovněž, že na podstatě kritiky některých pasáží vystoupení RNDr. Václava Vavryčka, DrSc., se shoduje většina členů sekce i VV, nicméně neformální jednání by bývalo mohlo předejít této vyostřené situaci. Navíc někteří naši přední odborníci na kosmologii se sekcí absolutně odmítají komunikovat.

Dále bylo zmíněno, že stěžující mají možnost kdykoliv vystoupit v KS a vysvětlit svůj pohled na problematiku, se kterou nesouhlasí. Takovou možnost stěžovatelé nevyužili. Svůj názor prezentoval pouze prof. RNDr. Pavel Krtouš, Ph.D..

Nikdo z dalších stěžovatelů svůj vědecký názor v KS neprezentoval.

Ze strany VV ČAS bylo řečeno, že v KS není žádný odborník na kosmologii. Toto tvrzení bylo důrazně vyvráceno, neboť práce členů KS, například prof. RNDr. Svatopluka Civiše, CSc., DrSc., a prof. RNDr. Michal Křížka, DrSc., a dalších se kosmologie přímo týkají. Prezentují své práce v prestižních světových časopisech.

Dále byl prezentován argument, že Kosmologickou sekci nemá smysl přejmenovat, protože tam lidé chodí hlavně kvůli kosmologii a ne kvůli jaderné či teoretické fyzice. Kosmologických přednášek je alespoň 10 ročně. Proces přejmenování navíc není stanovami upraven a navíc by se na podstatě stejně nic nezměnilo.

Dále zaznělo, že KS má mnoho sledujících na platformě YouTube. Sledující jistě chápou, že za přednášku má odpovědnost a právo přednášející. V následné diskusi proto někdy zaznívají i nesouhlasné příspěvky.

Také zaznělo, že KS ČAS byla napadena a jednalo se s ní způsobem, jakoby všechny veřejné výstupy z jejich akcí byly pochybné kvality. Tak tomu ovšem zdaleka není a nebylo, většina výstupů odpovídá standardním pohledům dnešní vědy a současnému stavu poznání. Pokud se objevily některé nestandardní pohledy na fyzikální teorie, jsou ve velké menšině a jsou v rozporu s míněním většiny kolegů. Navíc v kosmologii je většina poznatků velmi relativních a ani u renomovaných odborníků často neexistuje jednota pohledů na některé základní kosmologické otázky. Dále nebylo dle metod vědecké práce uznáno právo jiných názorů (které měli i největší velikáni vědy někdy i mylných) a nemělo by být omezováno ostatními vědci natož institucemi.

Sám VV konstatuje, že není problém ve vztazích mezi ním a Kosmologickou sekcí jako takovou, ale že má problém s vystoupením některých jejích členů. Proč jsou potom ale opatření VV zaměřena proti celé sekci jako takové, namísto aby se řešily pouze sporné body? Absolutní zákaz veřejného sdělování obsahu jejich akcí, a to zvaných přednášek zvláště, je pak nepochopitelný, pokud se VV snaží o zkvalitnění činnosti celé sekce. Vedlo to až k absurdní diskusi o přípustnosti zveřejnění záznamu ředitele Ústavu částicové a jaderné fyziky MFF prof. RNDr. Ruperta Leitnera, DrSc., z listopadové schůzky sekce, které naštěstí předseda ČAS nakonec povolil.

V této části diskuse RNDr. Soňa Ehlerová, Ph.D., uvedla, že VV ČAS je připraven zákaz zveřejnění diskuzí v nejbližší době zmírnit. Konkrétní datum zatím není možné uvést.

Dále předseda KS ČAS Ing. Vladimír Novotný uvedl, že má zájem, aby se činnosti sekce aktivně účastnili i další profesionální vědeckí pracovníci v oboru. Taková situace však zatím bohužel nenastala, byť se o to snažíme. Obáváme se však, že VV nám v této situaci nepomůže. Zhodnotíme-li, co přinesla za třicetiletou existenci sekce pro její činnost ČAS, zjistíme, že kromě akceptování faktu, že KS je jednou z jejích složek, vlastně nic. I prostory pro svou činnost si musela sekce zajišťovat sama.

A protože jsme pro svou činnost nepotřebovali ani finanční prostředky z těch, kterými ČAS disponuje, nežádali jsme nikdy ani o korunu pocházející z dotací, které ČAS dostává od Rady vědeckých společností. Takže naši členové svými příspěvky vlastně spíš ČAS dotovali a dostávali od ní pouze Astropis a Kosmické rozhledy. O malém zájmu VV o sekci hovoří i to, že její schůzky navštívili jen dva členové VV a to asi před 20 lety jednou Karel Mokřý a v roce 2024 v červnu pak Pavel Suchan. A nyní se hovoří o tom, jakoby uveřejňování záznamů přednášek bylo bez povolení VV ČAS! Jeho významní členové byli na naše akce vždy zváni, v posledních letech na ně pravidelně dostávali pozvánky, a všechny přednášky a diskusní vystoupení byly uvedeny v tabulkové části ročních zpráv o činnosti sekce, včetně adres záznamů přednášek a vystoupení veřejně v internetu zpřístupněných.

Jeden člen sekce citoval z jedné knihy: „Pátrání po vzniku čehokoli může vést ke značné pluralitě názorů. Chcete-li se přiblížit pravdě, musíte s tím počítat. Chcete-li mít klid, raději po ničem nepátrejte.“

Další člen sekce důrazně protestoval proti srovnání postupu VV ČAS s metodami Putina a KSČ jedním ze členů KS ČAS.

7. Volba delegátů na Sjezd ČAS

Volbu delegátů a náhradníků realizuje výbor KS ČAS elektronicky tak, aby dodržel termín stanovený VV pro nominaci. Za KS ČAS budou zvoleni dva delegáti a dva náhradníci.

8. Schválení usnesení, ukončení schůze

Dále proběhlo tajné hlasování. Otázkou byl souhlas nebo nesouhlas s podmínkami VV ČAS stanovených pro KS ČAS.

Z přítomných 19 členů KS ČAS bylo 9 souhlasných a 10 nesouhlasných hlasů.

Z toho plyne, že KS podmínky VV ČAS KS nepřijala.

Byla hlasována jednotlivá usnesení navržená přítomnými členy KS ČAS.

Následně předseda KS ČAS ukončil plenární schůzi ve 20.15.

Zapsala: Alena Van de Vin

Ověřil: Ing. Pavel Ouběch

Usnesení Plenární schůze Kosmologické sekce České astronomické společnosti (dále jen „Schůze“)

Schůze

- a) **určuje** zapisovatelem Alenu Van de Vin a ověřovatelem zápisu Ing. Pavla Ouběcha
- b) **volí** komise ve složení:
mandátová:	Ing. Eliška Anna Kubičková
volební:	prof. RNDr. Michal Křížek, DrSc., Ing. Marie Novotná
návrhová:	Mgr. Jan Dvořák, Mgr. Josef Gosza
- c) **nesouhlasí** s tím, aby Kosmologická sekce ČAS přijala podmínky stanovené usnesením Výkonného výboru ČAS ze dne 13. listopadu 2024
- d) **podává** Výkonnému výboru ČAS návrh na čestné členství ČAS pro Ing. Vladimíra Novotného
- e) **deklaruje**, že smysluplnou platformou, na které by i nadále ráda působila, je ČAS
- f) **ukládá** výboru sekce
vypracovat organizační a jednací řád
zorganizovat elektronickou volbu delegátů a náhradníků na Sjezd ČAS
dle zápisu VV ČAS ze dne 11. 1. 2025
- g) **konstatuje**, že Michal Křížek, František Lomoz a Vladimír Novotný se zasloužili o Kosmologickou sekci ČAS

V Praze dne 8. března 2025

Ing. Vladimír Novotný
předseda Kosmologické sekce ČAS